

Compensatieregelingen kabels en leidingen

dr. C. Hoeben
K. Kwakkel MSc

rijksuniversiteit
 groningen

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 16-4

ISBN 978-94-92218-10-0

© COELO, Groningen, 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.
Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

0.	Voorwoord	4
1.	Inleiding	5
1.1.	Onderzoeksvragen	5
1.2.	Methode	6
1.3.	Opzet rapport	7
2.	Regelingen rondom verleggingen	8
2.1.	Verordeningen	8
2.2.	Is compensatie geregeld?	14
2.3.	Inhoud compensatieregelingen	19
3.	Precariobelasting op leidingen	22
3.1.	Methode	22
3.2.	Resultaten	23
	Samenvatting en conclusies	28
	Literatuur	30

Rectificatie

Gemeente Leeuwarden had op kaart 3 een witte lijn moeten hebben.

O. Voorwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in opdracht van het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL). De auteurs danken de medewerkers bij gemeenten voor het invullen van de vragenlijst en het opsturen van extra informatie. Daarnaast danken zij Frank Mol, Valerie de Smet en Rolinda de Vries voor de ondersteuning bij het verzamelen van de gegevens. Tijdens dit onderzoek was Irene Stoel bezig met een eigen onderzoek naar de wenselijkheid van afschaffing van de precariobelasting op nutswerken. We danken haar voor het overleg en de informatie die zij heeft gegeven. De verantwoordelijkheid voor eventuele onvolkomenheden berust bij de auteurs.

1. Inleiding

Werkzaamheden in gemeentegrond kunnen ertoe leiden dat kabels en leidingen moeten worden verlegd. De kosten hiervan komen in eerste instantie voor rekening van de eigenaren van deze kabels en leidingen (veelal nutsbedrijven). Het kan zijn dat het bedrijf hiervoor compensatie kan vragen aan de gemeente. Voor telecombedrijven geldt landelijke regelgeving. Regels zijn vastgelegd in de Telecomwet. Voor water- en energiebedrijven (in dit rapport aangeduid als nutsbedrijven) geldt geen landelijke regeling. Gemeenten kunnen in verordeningen en regelingen hebben vastgelegd of nutsbedrijven compensatie krijgen als zij kabels en leidingen moeten verleggen. Er kunnen ook privaatrechtelijke afspraken bestaan. Het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL), een kennisnetwerk rond kabels en leidingen, voor en door gemeenten, wil graag inzicht krijgen in de regelingen die op dit moment bestaan. Dit rapport geeft een eerste inzicht in verlegregelingen rondom kabels en leidingen van nutsbedrijven.

Dit onderzoek is met nadruk een eerste verkenning. De ervaring leert dat vragen in een vragenlijst soms anders worden geïnterpreteerd dan de onderzoeker bedoelde. Voor het huidige onderzoek geldt dat er soms wel afspraken zijn, maar dat deze zo lang geleden zijn gemaakt dat respondenten hier mogelijk geen actieve kennis meer over hebben.

1.1. Onderzoeksvragen

Het onderzoek waar dit rapport op is gebaseerd richt zich op twee vragen. De eerste vraag luidt:

1. Welke compensatieregelingen hanteren gemeenten voor het verleggen van kabels en leidingen?

We zijn bij het beantwoorden van deze vraag nagegaan of gemeenten regels rondom het verleggen van kabels hebben vastgelegd in een gemeentelijke verordening, of er publieksrechtelijke regelingen en/of privaatrechtelijke afspraken zijn voor compensatie bij verleggingen. Verder zijn we zo veel mogelijk nagegaan welke compensatiesystematiek wordt gehanteerd.

De nadruk ligt in het onderzoek op kabels en leidingen van bedrijven die niet onder de Telecomwet vallen. De reden hiervoor is dat er voor Telecombedrijven wettelijk is bepaald dat de gemeente een verordening dient vast te stellen met regels rondom werkzaamheden (artikel 5.4 Telecommunicatiewet). Ook bepaalt de Telecommunicatiewet wanneer en hoeveel vergoed moet worden als de betreffende kabels moeten worden verlegd (artikel 5.8). Voor nutsbedrijven is dit niet wettelijk

vastgelegd. De verwachting is dan ook dat er een lappendeken aan regels en afspraken is.

De tweede vraag luidt:

2. Welke gemeenten heffen in 2016 precariobelasting op leidingen en welk tarief hanteren zij?

Gemeenten kunnen precariobelasting heffen op ondergrondse leidingen en zeker 90 gemeenten maken van deze mogelijkheid gebruik. De opbrengst is bestemd voor de algemene middelen. Gemeenten kunnen echter ook de precariobelasting gebruiken om de kosten van compensatieregelingen te dekken. Leiden heeft bijvoorbeeld in de verlegregeling opgenomen dat een vergoeding wordt gegeven zolang er precariobelasting op leidingen kan worden geheven.

Er is al tien jaar discussie over de afschaf van precariobelasting op leidingen. Komend jaar lijkt er eindelijk een stap te worden gezet. Gemeenten die op 10 februari 2016 geen precariobelasting op leidingen heffen mogen dit mogelijk ook niet meer gaan doen.¹ Gemeenten die de belasting wel heffen mogen het tarief niet meer verhogen. Over tien jaar moet precariobelasting op leidingen zijn afgeschaft.² Voor gemeenten vervalt hiermee een bron van inkomsten. GPKL wil graag weten welke gemeenten in 2016 precariobelasting op leidingen heffen.

1.2. Methode

Om vraag 1 te beantwoorden (welke regelingen zijn er) hebben we een vragenlijst gestuurd naar alle 390 gemeenten. De vragenlijst is opgenomen in de bijlage. 234 gemeenten (60 procent) hebben een vragenlijst teruggestuurd. Hiervan zijn vijf vragenlijsten niet opgenomen in de analyses omdat er tegenstrijdigheden waren in de antwoorden op de vragen. Van 56 andere gemeenten hebben we verordeningen en/of nadeelcompensatieregelingen gevonden op internet. We beschikken dus voor 290 gemeenten (74 procent) over informatie omtrent verlegregelingen. Omdat er sprake is van non-respons moeten de resultaten van het onderzoek met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

De resultaten in dit onderzoek zijn een momentopname. Verschillende gemeenten hebben bijvoorbeeld aangegeven dat er wordt gewerkt aan een verordening voor verleggingen en verwachten deze binnen afzienbare tijd (in een aantal gevallen dit jaar) vast te stellen.

---

¹ De wetgever heeft gekozen voor deze datum omdat op die dag bekend werd gemaakt dat precariobelasting op termijn wordt afgeschaft en dat gemeenten die nog geen tarief kenden voor kabels en leidingen deze niet alsnog mochten invoeren.

² Zie ook brief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 22 juni 2016 en Tweede Kamer 2015-2016, 34508, nr 2 en nr 3.

Gemeenten kunnen precariobelasting heffen over het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond. Dat kunnen bijvoorbeeld terrassen, luifels, reclame-uitingen, maar ook ondergrondse leidingen zijn. Gemeenten die precariobelasting kennen belasten dus niet in alle gevallen ondergrondse leidingen. Om te inventariseren welke gemeenten precariobelasting op leidingen hebben, hebben we aan nutsbedrijven gevraagd van welke gemeenten zij een aanslag hebben ontvangen voor precariobelasting op ondergrondse leidingen. De nutsbedrijven blijken hier echter in de eerste helft van 2016 nog geen volledig zicht op te hebben. We zijn daarom ook nagegaan welke gemeenten volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in 2016 opbrengsten hebben uit de precariobelasting. Bij deze gemeenten hebben we gekeken of zij een tarief hebben voor ondergrondse leidingen en indien dat het geval was, of er geen vrijstelling was voor nutsbedrijven.

1.3. Opzet rapport

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de regelingen rondom verleggingen van kabels en leidingen. We geven achtereenvolgens weer in welke mate gemeenten regels rondom verleggingen hebben vastgelegd in verordeningen, of en hoe kosten rondom verleggingen worden vergoed. We gaan ook kort in op de inhoud van compensatieregelingen.

Hoofdstuk 3 laat zien welke gemeenten precariobelasting op leidingen heffen aan het begin van 2016.

2. Regelingen rondom verleggingen

Nutsbedrijven hebben een groot aantal meters kabels en leidingen in de grond liggen om water, elektriciteit en gas te transporten. In sommige gevallen moeten nutsbedrijven kabels of leidingen verplaatsen, bijvoorbeeld door bouwplannen van de gemeente. Dit brengt kosten met zich mee voor de eigenaar. Het kan zijn dat de eigenaar van de kabels of leidingen hier een vergoeding van kan krijgen van de gemeente.

Iedere gemeente kan eigen regels opstellen en/of afspraken maken met de eigenaren van kabels en leidingen. In dit hoofdstuk geven we de resultaten van ons onderzoek naar de huidige regelingen bij gemeenten.

2.1. Verordeningen

Gemeenten kunnen een verordening opstellen waarin allerlei zaken met betrekking tot de ondergrondse infrastructuur worden geregeld. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanvragen van een vergunning voor het leggen van kabels, aanvragen van graafwerkzaamheden, het verwijderen van kabels en leidingen, etc. De verordening kan ook bepalingen bevatten rondom verleggingen van kabels.

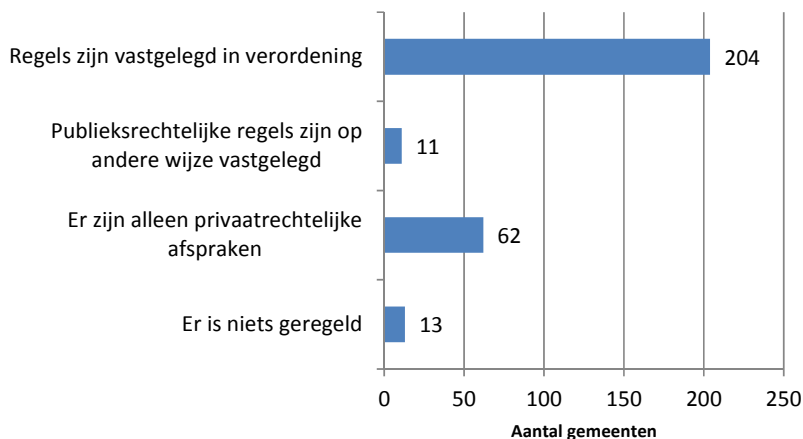
Een meerderheid van de gemeenten (204, 70,3 procent) heeft regels vastgelegd in een verordening. De verordeningen hebben verschillende benamingen. De meest voorkomende benaming is de *Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)*. 179 gemeenten (61,9 procent) geven aan een AVOI te hebben.³ In 13 gemeenten is sprake van een *Leidingenverordening*, in 9 gemeenten een *Verordening (werkzaamheden) kabels en leidingen*. Overigens wil een zelfde benaming niet zeggen dat de verordeningen gestandaardiseerd zijn. Twee verordeningen met een zelfde naam kunnen een verschillende indeling kennen.

Gemeenten kunnen verleggingen ook hebben vastgelegd in beleidsregels. 11 gemeenten (3,8 procent) geven aan geen verordening te hebben, maar regels op een andere wijze te hebben vastgelegd, bijvoorbeeld in een handboek kabels en leidingen. In al deze gevallen is sprake van een publieksrechtelijke regeling. 62 gemeenten, dat is 21,5 procent van de gemeenten waar we gegevens over hebben, geeft aan dat er geen formele regels zijn, maar wel privaatrechtelijke overeenkomsten. Bij 4,5 procent van de gemeenten waar we gegevens over hebben (dat zijn er 13) is aangegeven dat er niets is geregeld.

---

³ Hiervan zijn er 61 gevonden via internet.

Figuur 1. Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling ?

Totaal aantal gemeenten: 290

Bron: COELO

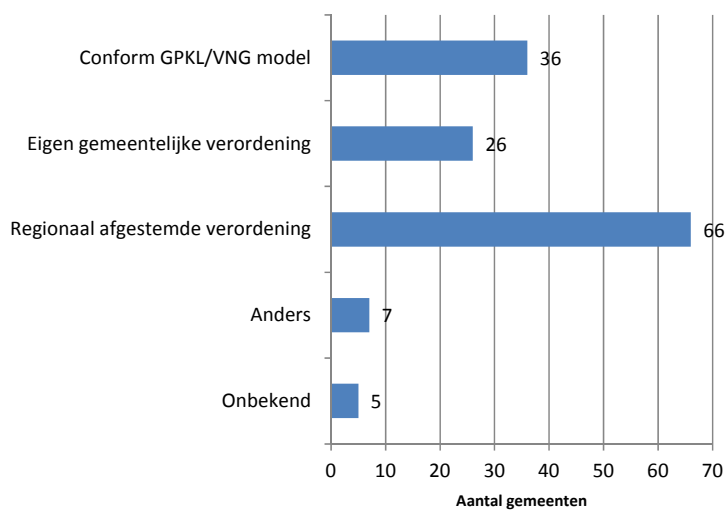
Gemeenten kunnen de verordening zelf opstellen, maar ook gebruik maken van een bestaand model van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en GPKL of de verordening in regionaal verband opstellen. We hebben gemeenten die via de vragenlijst aangaven dat ze een AVOI hebben (dat zijn er 118)⁴ gevraagd wat de basis is voor de verordening. Er konden meerdere antwoorden worden aangekruist. Figuur 2 laat zien dat 66 gemeenten aangeven dat er regionale afstemming heeft plaatsgevonden. 36 gemeenten hebben de AVOI (mede) gebaseerd op het model van VNG en GPKL en 26 gemeenten geven aan dat het een eigen gemeentelijke verordening is. 20 gemeenten hebben meer dan 1 antwoord aangekruist.

Het aantal gemeenten dat verleggingen van kabels en leidingen in een verordening heeft geregeld zal de komende jaren waarschijnlijk stijgen. Van de 86 gemeenten die nu geen verordening hebben verwachten 49 gemeenten dat zij dit over twee jaar wel hebben. Van hen verwachten 36 gemeenten dat regels worden vastgelegd in een AVOI, 6 verwachten een andere verordening en 7 weten het nog niet.

---

⁴ Zoals aangegeven hebben we in de andere gevallen de verordening gevonden op internet.

Figuur 2. Waarop hebben gemeenten die een AVOI hebben deze gebaseerd?

Totaal aantal gemeenten: 118

Bron: COELO

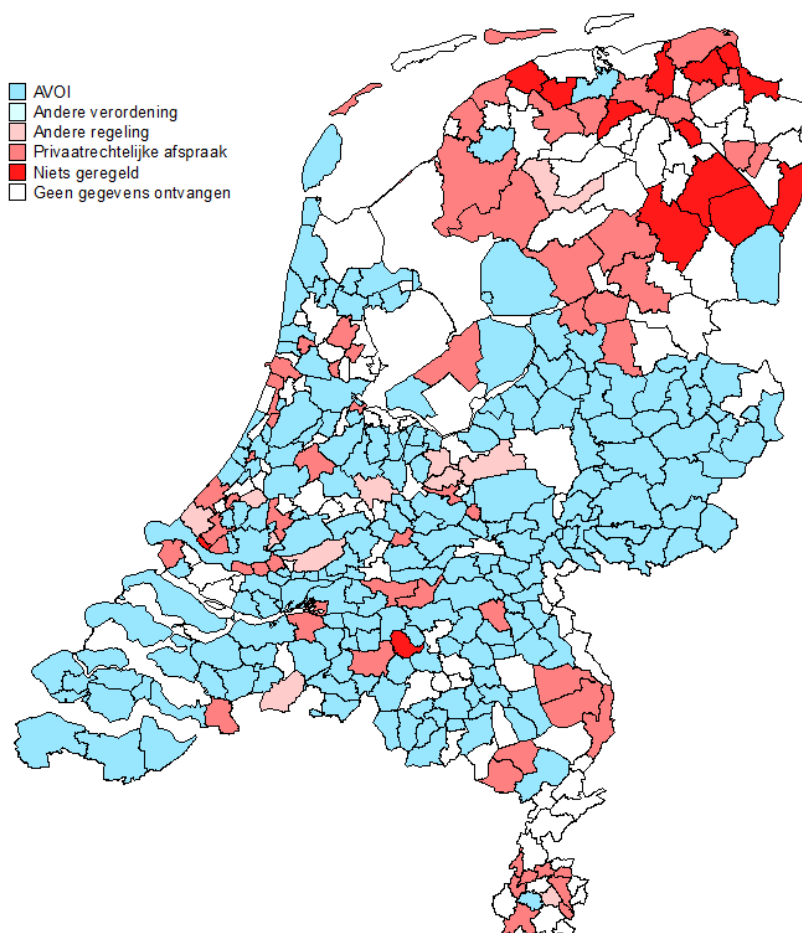
Verdeling over Nederland

Gemeenten verschillen dus in de manier waarop regels rondom verleggingen zijn vastgelegd. Hoe is dit verdeeld over gemeenten? Kaart 1 geeft weer welke gemeenten een verordening hebben, één of meer regelingen, of alleen privaatrechtelijke afspraken. De kaart bevestigt het beeld dat verordeningen vaak regionaal worden afgestemd. In Zeeland en een aantal Gelderse gemeenten is een gezamenlijke verordening vastgesteld. In het noorden van het land en Limburg is dit duidelijk (nog) niet gebeurd. In Limburg heeft overigens wel afstemming plaatsgevonden, tussen de gemeenten en nutsbedrijven en zijn tussen alle gemeenten en nutsbedrijven in de provincie privaatrechtelijke afspraken gemaakt (zie ook paragraaf 2.3).⁵

---

⁵ De afspraken zijn vastgelegd in de OGN 2011, Overeenkomst Gemeenten en Nutsbedrijven in de provincie Limburg.

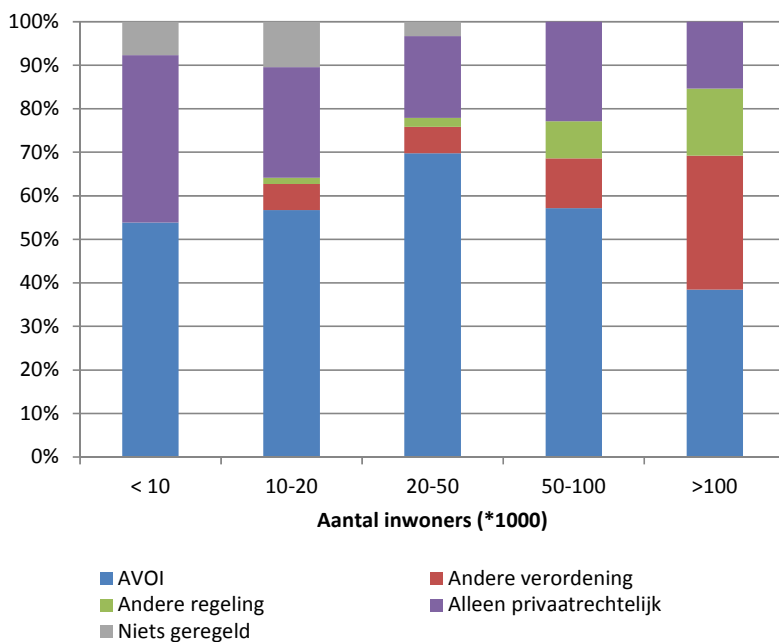
Kaart 1. Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling?

Bron: COELO

Figuur 3 geeft een beeld hoe regels rondom verleggingen zijn vastgelegd naar gemeentegrootte (aantal inwoners). Van de grootste gemeenten heeft minder dan de helft van de respondenten een AVOI (10 gemeenten, 38,5 procent van de gemeenten met meer dan 100.00 inwoners). Deze gemeenten hebben relatief vaak een andere verordening (een Leidingenverordening of een verordening “(Werkzaamheden) Kabels en leidingen”). Bij de kleinste gemeenten is daarnaast relatief vaak aangekruist dat er wel een regeling is, maar geen verordening (38,5 procent dat is 5 van de gemeenten met minder dan 10.000 inwoners). De figuur laat ook zien dat alleen gemeenten kleiner dan 50.000 inwoners hebben aangegeven dat er niets is geregeld.

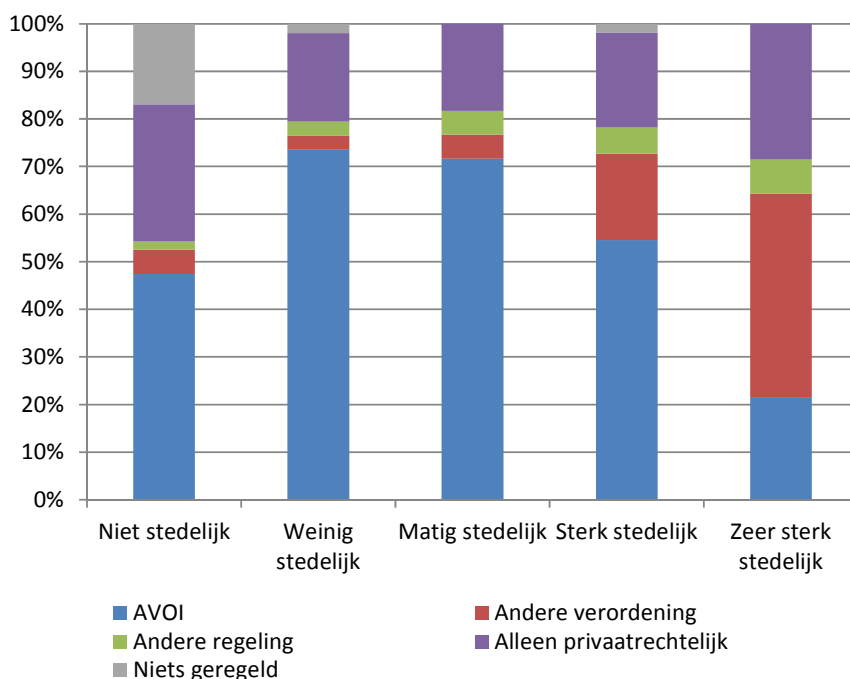
Figuur 3. Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling? (Antwoorden uitgesplitst naar aantal inwoners)

Bron: CBS (inwoners), COELO

Dit beeld wordt bevestigd als we de gemeenten uitsplitsen naar mate van stedelijkheid. Het aantal inwoners en de stedelijkheid van een gemeente zijn niet precies hetzelfde, maar de twee criteria vertonen wel overlap. We zien dat niet-stedelijke gemeenten relatief vaak hebben aangegeven dat er niets is geregeld (28,8 procent, dat is 10 gemeenten met een niet-stedelijk karakter, zie figuur 4). De 'weinig stedelijke' en 'matig stedelijke' gemeenten hebben relatief vaak een AVOI (73,5 procent (75 gemeenten) van de weinig stedelijke gemeenten en 71,7 procent (43 gemeenten) van de matig stedelijke gemeenten). Zeer sterk stedelijke gemeenten regelen verordeningen relatief vaak (42,9 procent, 6 gemeenten) in een andere verordening dan een AVOI.

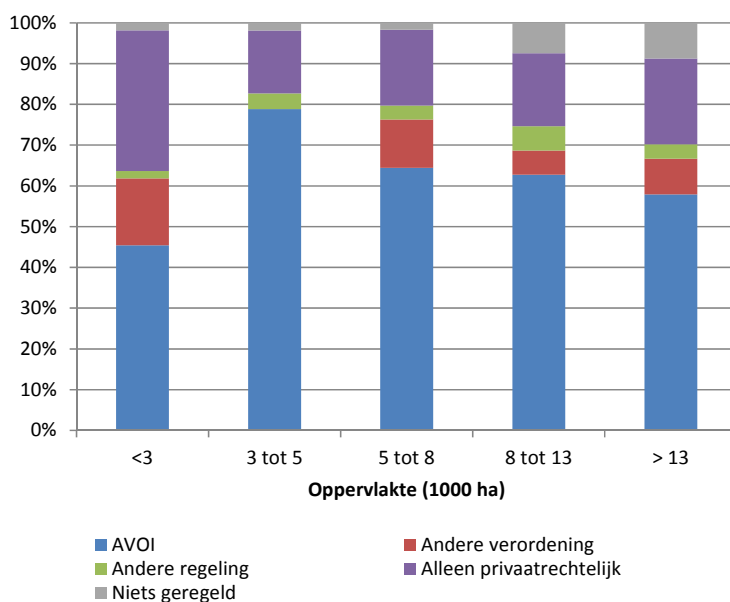
Figuur 4. Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling? (Antwoorden uitgesplitst naar stedelijkheid (indeling CBS))

Bron: CBS (stedelijkheid), COELO

Ten slotte kijken we of er verschil is te zien tussen gemeenten met een verschillende oppervlakte (figuur 5). In de kleinste gemeenten (minder dan 3.000 hectaren) blijken er relatief vaak geen verordening of andere regelingen te bestaan waarin verleggingen zijn geregeld, maar alleen privaatrechtelijke afspraken (34,5 procent van deze gemeenten in de steekproef (19 gemeenten)). Bij de gemeenten die één klasse groter zijn (3.000 tot 5.000 hectaren) zijn er procentueel veel gemeenten met een AVOI (78,8 procent, 41 gemeenten). Als er in deze gemeenten een verordening is waarin verleggingen worden geregeld dan is het in alle gevallen een AVOI. Bij de gemeenten met een groot oppervlakte (vanaf 8.000 hectaren) zijn procentueel de meeste gemeenten waar niets is geregeld.

Figuur 5. Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling? (Antwoorden uitgesplitst naar oppervlakte gemeenten)

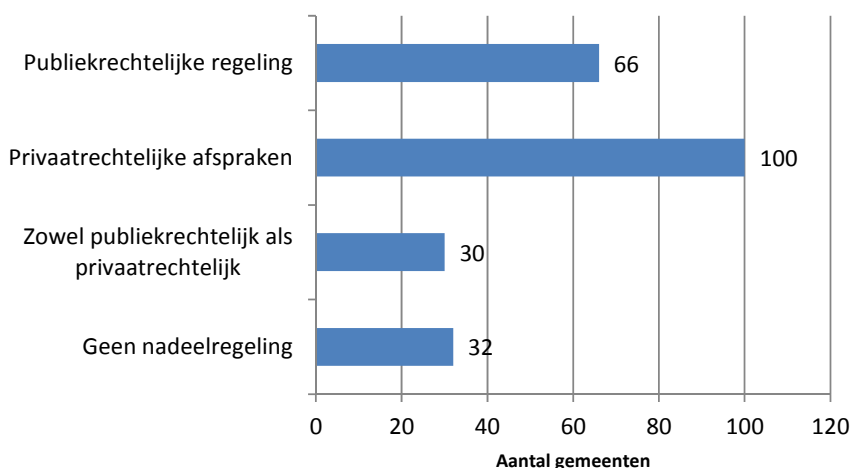
Bron: CBS (oppervlakte), COELO

2.2. Is compensatie geregeld?

Het kan zijn dat nutsbedrijven die kabels of leidingen moeten verleggen in aanmerking komen voor compensatie van de kosten. Als regels rondom verleggingen zijn vastgelegd in een verordening dan is hierin vaak alleen vastgelegd of er compensatie mogelijk is en waar dit wordt geregeld. De verordening bevat geen regels over de omvang van de compensatie. Dit wordt meestal geregeld in andere regelingen. De verordening kan verwijzen naar publieksrechtelijke regelingen, naar privaatrechtelijke afspraken of beide. Zoals we zagen in de vorige paragraaf kan het ook zijn dat er geen verordening is, maar wel een andere regeling of privaatrechtelijke afspraken.

In deze paragraaf geven we weer hoe compensatie is geregeld. We hebben gemeenten gevraagd of nadeelcompensatie is geregeld in een publieksrechtelijke regeling, via privaatrechtelijke afspraken of beide. Ook konden gemeenten het aangeven als er geen nadeelregeling is.

Figuur 6 Hoe is nadeelcompensatie geregeld?

Totaal aantal gemeenten: 228

Bron: COELO

Verreweg de meeste gemeenten die een vragenlijst hebben teruggestuurd geven aan dat nadeelcompensatie alleen is geregeld via privaatrechtelijke afspraken (100 gemeenten, 43,9 procent van de respondenten). In 66 gemeenten (28,9 procent) zijn er alleen publiekrechtelijke regelingen. Een combinatie van zowel publiekrechtelijke regelingen als privaatrechtelijke afspraken komt het minst voor (30 gemeenten, 13,2 procent). 32 gemeenten (14,0 procent) geven aan dat er geen nadeelregeling is.

Publiekrechtelijke regelingen kunnen worden aangepast en privaatrechtelijke afspraken kunnen worden opgezegd. We hebben gemeenten met een publiekrechtelijke regeling (met daarnaast eventueel een privaatrechtelijke afspraak) gevraagd of er plannen zijn om deze in te trekken binnen de komende twee jaar. Negen gemeenten (9,4 procent van de gemeenten die hebben aangegeven een publiekrechtelijke regeling te hebben) hebben aangegeven dat hier plannen voor zijn.

Aan gemeenten met een privaatrechtelijke afspraak hebben we gevraagd of er plannen zijn om deze de komende twee jaar op te zeggen. 73 gemeenten (56,2 procent van de gemeenten met dergelijke afspraken) hebben aangegeven dat hier plannen voor zijn.

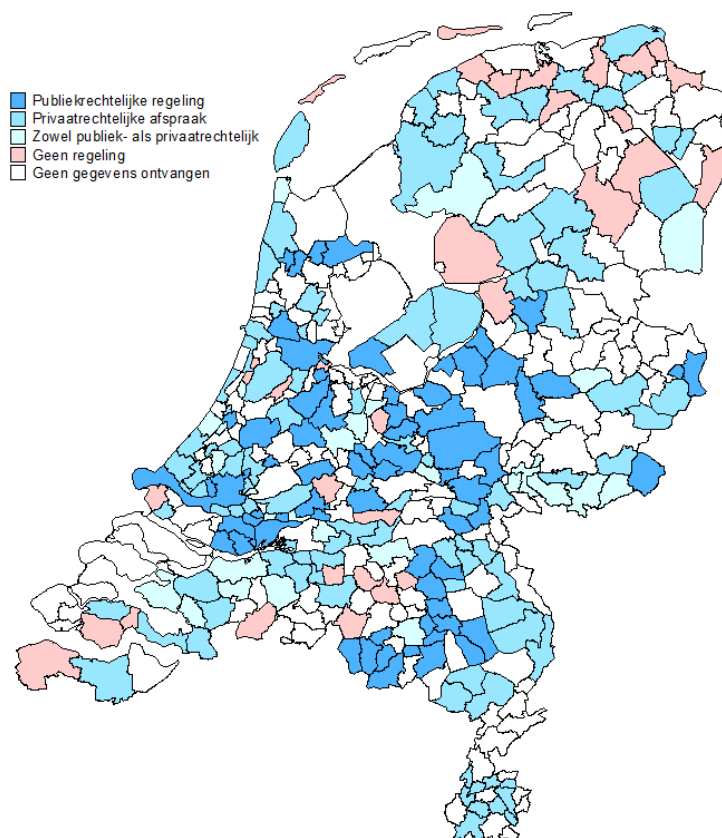
We hebben gemeenten die momenteel geen regeling hebben gevraagd of die er naar verwachting wel komt de komende twee jaar. Tien gemeenten (31,3 procent) geven aan dat hier wel plannen voor zijn, 20 niet. Twee gemeenten hebben de vraag open gelaten.

Verdeling over Nederland

Welke gemeenten hebben een publiekrechtelijke regeling en welke een privaatrechtelijke regeling? Kaart 2 geeft een beeld van de geografische spreiding. Opnieuw lijkt er sprake te zijn van enige clustering. Kaart 1 liet al zien dat gemeenten in het noorden van het land vaak aangeven dat er niets geregeld is. Deze gemeenten hebben dus ook relatief vaak aangegeven dat er geen regeling is voor nadeelcompensatie. Gemeenten die nadeelcompensatie volledig hebben geregeld in een publiekrechtelijke regeling vinden we vooral in het midden van Nederland, in Brabant en in delen van Noord en Zuid-Holland. In de provincie Limburg zijn in 2011 provinciebreed privaatrechtelijke afspraken gemaakt over onder meer nadeelcompensatie.⁶ Alle gemeenten in deze provincie hebben dus vermoedelijk privaatrechtelijke afspraken. Niet alle gemeenten hebben echter gegevens aangeleverd. We weten daarom niet of er Limburgse gemeenten die ook nog publiekrechtelijke regelingen kennen.

Kaart 2. Hoe is nadeelcompensatie geregeld?

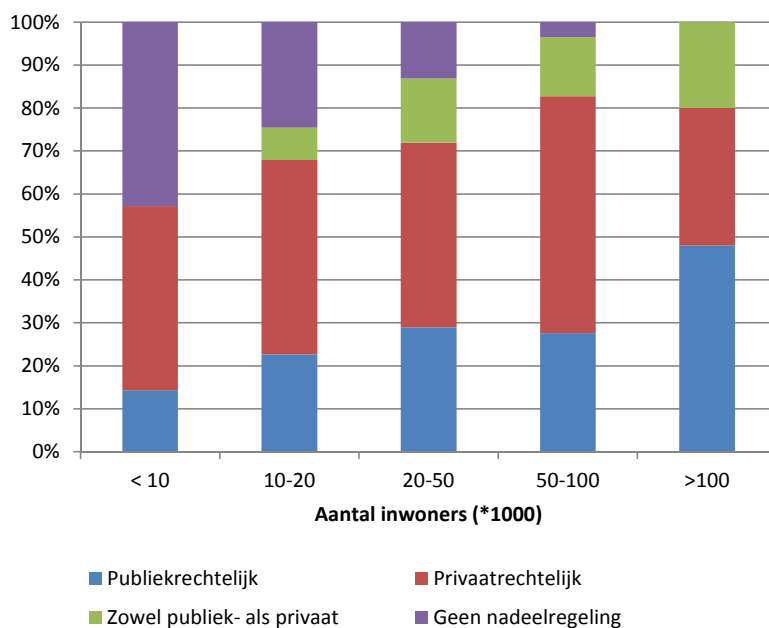

Bron: COELO

⁶ Dit is geregeld in het OGN 2011, Overeenkomst Gemeenten en Nutsbedrijven in de provincie Limburg.

Figuur 7 laat zien dat er een verband lijkt te zijn tussen het aantal inwoners en het hebben van een regeling voor nadeelcompensatie. In de gemeenten met minder inwoners komt het relatief vaker voor dat er geen regeling is dan in de grotere gemeenten. Bij de grootste gemeenten (meer dan 100.000 inwoners) komt dit volgens de ontvangen gegevens niet voor. In de grootste gemeenten is er relatief het vaakst alleen een publiekrechtelijke regeling (48 procent (12 gemeenten) van de gemeenten van deze grootte).

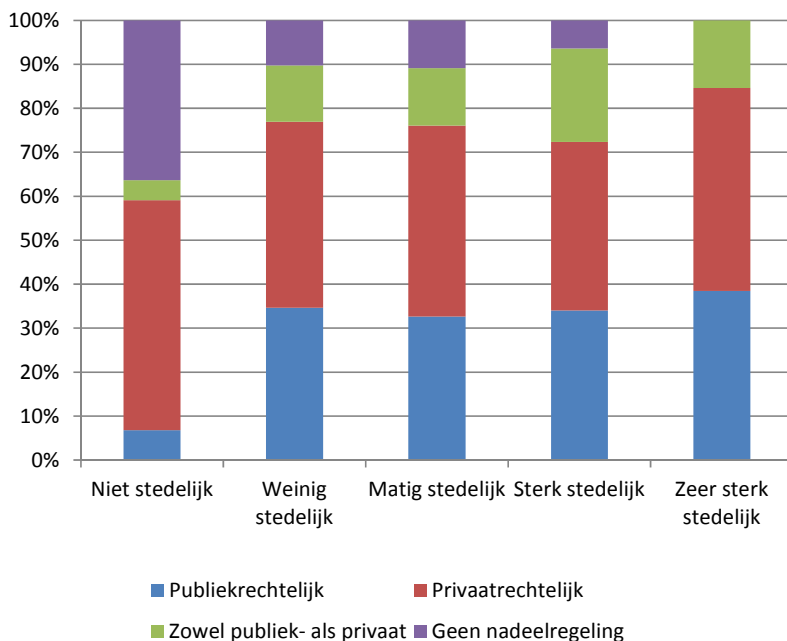
Figuur 7. Hoe is nadeelcompensatie geregeld? (Antwoorden uitgesplitst naar aantal inwoners)

Bron: CBS (inwoners), COELO

In figuur 8 zien we dat ook stedelijkheid verband lijkt te houden met de manier waarop nadeelcompensatie is geregeld. Geen van de 'zeer sterk stedelijke' gemeenten hebben aangegeven dat er geen nadeelregeling bestaat. Van de 'niet stedelijke' gemeenten geeft meer dan 36,4 procent aan dat er geen nadeelregeling bestaat (16 gemeenten). In het grootste deel van deze 'niet stedelijke' gemeenten (52,3 procent, 23 gemeenten) zijn er alleen privaatrechtelijke afspraken. Dit komt echter ook veel voor (46,2 procent, 6 gemeenten) in de zeer stedelijke gemeenten.

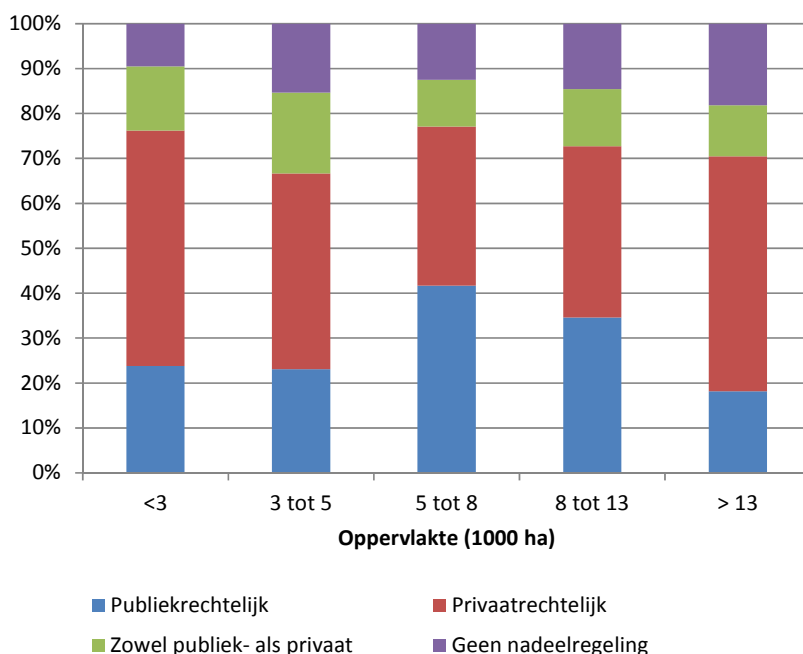
Figuur 8. Hoe is nadeelcompensatie geregeld? (Antwoorden uitgesplitst naar stedelijkheid (indeling CBS))

Bron: CBS (stedelijkheid), COELO.

In figuur 9 is te zien dat er in veel minder mate een verband lijkt te zijn tussen de oppervlakte van de gemeente en de manier waarop nadeelcompensatie is geregeld. In elke groep van gemeenten is er een klein deel waar geen regeling of afspraken zijn. Gemeenten met een oppervlakte van 3.000 tot 5.000 hectaren en gemeenten met een oppervlakte van meer dan 13.000 hectaren hebben relatief minder vaak alleen een publiekrechtelijke regeling (beide minder dan 25 procent).

Figuur 9. Hoe is nadeelcompensatie geregeld? (Antwoorden uitgesplitst oppervlakte gemeenten)

Bron: CBS (oppervlakte), COELO

2.3. Inhoud compensatieregelingen

Ten slotte hebben we gevraagd naar de inhoud van de nadeelcompensatieregelingen. In de vorige paragraaf bleek dat nadeelcompensatie zowel via een publiekrechtelijke regeling als via privaatrechtelijke afspraken kan zijn geregeld. In de regelingen en afspraken kan onder meer zijn vastgelegd wanneer een bedrijf in aanmerking komt voor compensatie, hoe de compensatie wordt berekend, of er voorschotten worden gegeven, etc. In dit rapport kijken we hoe lang na het leggen van een kabel of leiding er nog compensatie wordt gegeven voor het verleggen hiervan. We kiezen dit in deze eerste inventarisatie van regelingen omdat het relatief eenvoudig te vergelijken is. We geven eerst weer hoe compensatie wordt vormgegeven in publiekrechtelijke regelingen en daarna geven we een overzicht voor privaatrechtelijke afspraken.

Publiekrechtelijke regelingen

In veel publiekrechtelijke regelingen wordt de *Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwerken 1999* (NKL 1999) als uitgangspunt gebruikt. Deze regeling wordt door Rijkswaterstaat gehanteerd. Hierin wordt voor de vergoeding onderscheid gemaakt tussen droge en

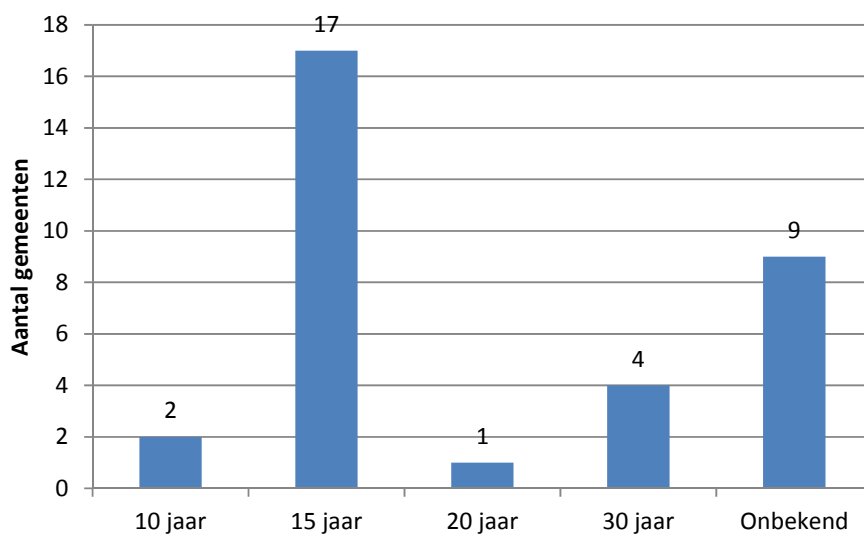
natte infrastructuur. Verleggen van droge infrastructuur wordt vergoed tot 15 jaar nadat de infrastructuur is gelegd en voor natte infrastructuur tot 30 jaar.⁷

44 (45,8 procent) gemeenten met een publiekrechtelijke regeling hanteren ook een onderscheid tussen droge en natte infrastructuur. In bijna al deze gemeenten wordt conform de NKL voor droge infrastructuur geen vergoeding gegeven na 15 jaar en voor natte infrastructuur na 30 jaar. De eerste vijf jaar na het verstrekken van een vergunning voor het leggen van de kabels of leidingen wordt volledige compensatie gegeven waarna deze jaarlijks lineair wordt afgebouwd. Een uitzondering hierop is Almere waar nog een verder onderscheid wordt gemaakt voor ondergrondse infrastructuur voor stadswarmte (50 jaar).

14 gemeenten (14,6 procent) kennen een ander onderscheid dan tussen nat en droog. Deze gemeenten hebben onderscheid tussen vitale en niet-vitale leidingen, normale en transportleidingen of een combinatie hiervan.

38 gemeenten (39,6 procent) maken geen onderscheid tussen verschillende soorten infrastructuur. In 17 van deze gemeenten wordt maximaal 15 jaar na het verlenen van een vergunning compensatie gegeven voor verleggingen (zie figuur 10).

Figuur 10. Tot hoeveel jaar na het verlenen van een vergunning wordt compensatie verleend in de gemeenten met een publiekrechtelijke regeling waar geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten infrastructuur

Bron: COELO

⁷ Zie bijlage 2 van de NKL 1999.

Privaatrechtelijke afspraken

Er zijn 100 gemeenten die hebben aangegeven dat er alleen privaatrechtelijke afspraken zijn over nadeelcompensatie. Ook deze gemeenten hebben in een aantal gevallen kort weergegeven hoe de nadeelcompensatie is vormgegeven. Tabel 1 vat de antwoorden samen.

Tabel 1. Nadeelcompensatie in gemeenten met alleen privaatrechtelijke afspraken

	Aantal gemeenten
Alle kosten worden geheel vergoed (geen beperking t.a.v. leeftijd kabels en leidingen)	18
De helft van de kosten wordt vergoed (geen beperking t.a.v. leeftijd kabels en leidingen)	14
Er is geen compensatie	3
Afhankelijk van de leeftijd van kabels en leidingen	9
Afspraak verschilt per nutsbedrijf	17
Anders	7
Inhoud afspraak niet bekend	7
Geen informatie gekregen	25

In 18 gemeenten (18 procent van de gemeenten met alleen privaatrechtelijke afspraken) worden alle kosten vergoed, ongeacht de leeftijd van het stelsel. In 14 gemeenten worden de kosten gedeeld. Van deze 14 gemeenten liggen er 11 in Limburg. De nutsbedrijven hebben met alle Limburgse gemeenten privaatrechtelijke afspraken gemaakt over verleggingen van kabels en leidingen. Hierin is onder meer bepaald dat de kosten van verleggingen die moeten worden uitgevoerd in opdracht van de gemeente worden gedeeld door gemeente en nutsbedrijf.⁸ Drie gemeenten geven aan geen kosten te vergoeden. In negen gemeenten is de hoogte van de vergoeding gelijk voor alle beheerders en afhankelijk van de leeftijd van het stelsel. In 17 gemeenten verschilt de afspraak per nutsbedrijf.

---

⁸ Er zijn in totaal 33 gemeenten in Limburg. De andere gemeenten hebben geen vragenlijst teruggestuurd. De afspraak is echter ook met hen gemaakt.

3. Precariobelasting op leidingen

Gemeenten kunnen precariobelasting heffen op ondergrondse leidingen. De opbrengst is bestemd voor de algemene middelen. Tot 1995 was er sprake van precariorechten. Een recht heeft juridisch een ander karakter dan een belasting. Als een gemeente een 'recht' heft dan moet hier een tegenprestatie tegenover staan. De begrote opbrengsten mogen dan niet hoger zijn dan de begrote kosten ter zake. Omdat het lastig is om de kosten te bepalen en omdat er discussie kan zijn over de geleverde prestatie is het precariorecht vervangen door een precariobelasting.⁹ Gemeenten hoeven de opbrengsten dus niet meer te gebruiken om kosten te dekken die worden veroorzaakt doordat er kabels en leidingen in de grond liggen.

Uit onderzoek blijkt dat gemeenten precariobelasting op leidingen relatief vaak invoeren om extra inkomsten te genereren (Stoel 2016, Hoeben 2015). In 2016 komt daar nog bij dat in een aantal gemeenten een concessie met een energiebedrijf afloopt. Veel van deze gemeenten introduceren een precariobelasting op leidingen om de inkomstenderving te ondervangen (Stoel 2016). Voor zover wij hebben kunnen nagaan is er één gemeente (Leiden) die expliciet (in de verlegregeling) een verband legt tussen de kosten van kabels en leidingen in de grond en precariobelasting.

Er is al meer dan tien jaar discussie over de afschaffing van precariobelasting op leidingen. In juni van dit jaar is er eindelijk een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd. Gemeenten die op 10 februari 2016 geen precariobelasting op leidingen heffen mogen dit mogelijk ook niet meer gaan doen, en gemeenten die de belasting wel heffen mogen het tarief niet meer verhogen.¹⁰ Over tien jaar moet precariobelasting op leidingen zijn afgeschaft. Voor gemeenten vervalt hiermee een bron van inkomsten.

Er is echter weinig inzicht welke gemeenten precariobelasting op leidingen heffen. In dit rapport geven wij een beeld van de gemeenten die precariobelasting op leidingen hebben in 2016.

3.1. Methode

Het is om uiteenlopende redenen lastig om te bepalen welke gemeenten precariobelasting op leidingen heffen. In het algemeen geldt dat wie op zoek is naar een overzicht van gemeenten die een bepaalde belasting of heffing kennen hiervoor kan kijken op de website van COELO (tarieven) of het CBS (opbrengt). COELO verzamelt echter niet jaarlijks tariefgegevens over precariobelasting. Het CBS

---

⁹ Kamerstukken II 1989-1990, 21591, nr. 3, p. 38, zie ook Stoel (2016).

¹⁰ Kamerstukken II 2015-2016, 34508, nr. 2 en nr. 3. De datum, 20 februari 2016, is gekozen omdat op 20 februari de minister aankondigde dat deze wetgeving er aan kwam.

registreert wel de opbrengsten van de precariobelasting. Precariobelasting kan echter niet alleen worden geheven op ondergrondse kabels, maar op alle voorwerpen die zich onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond bevinden. Dat zijn ook bijvoorbeeld terrassen, luifels, reclame-uitingen, etc. Dat houdt in dat niet alle gemeenten die volgens het CBS een opbrengst uit de precariobelasting hebben, een belasting kennen op ondergrondse leidingen.

Een deel van de gemeenten die wel precariobelasting op ondergrondse leidingen hebben rapporteert geen opbrengst aan het CBS. Tegen gemeenten die de belasting recent hebben ingevoerd lopen soms nog juridische procedures. Een gemeente kan ervoor kiezen om dan tijdelijk een voorziening te treffen waar de opbrengst in wordt gestort. De gemeente kan dan eventueel het bedrag weer terugbetalen. Er staat dan op de begroting van de gemeente geen opbrengst uit de precariobelasting. Daarnaast heeft een gemeente volgens de verordening precariobelasting mogelijk soms wel een precariobelasting op ondergrondse leidingen, maar is dit een dode letter, er worden geen aanslagen verstuurd (Stoel 2016).

Eén manier om te achterhalen welke gemeenten precariobelasting heffen op ondergrondse leidingen is om dit te vragen aan de bedrijven die de aanslag ontvangen. Dat zijn voornamelijk de drinkwater- en energiebedrijven. We hebben deze bedrijven eind 2015 gevraagd van welke gemeenten zij dat jaar een aanslag hebben ontvangen. Gemeenten kunnen echter tot drie jaar na afloop van een kalenderjaar nog een aanslag precariobelasting opleggen. In het overzicht kunnen daarom gemeenten ontbreken. In 2016 hebben bovendien verschillende gemeenten de belasting ingevoerd. We hebben de gegevens van 2015 daarom aangevuld op basis van de opbrengstgegevens van het CBS en een inventarisatie van verordeningen via internet. We hebben gekeken of de gemeenten die volgens het CBS een opbrengst kennen een tarief voor kabels en leidingen hebben in de verordening en of er geen vrijstelling geldt voor nutsbedrijven.

3.2. Resultaten

Tarief per gemeente

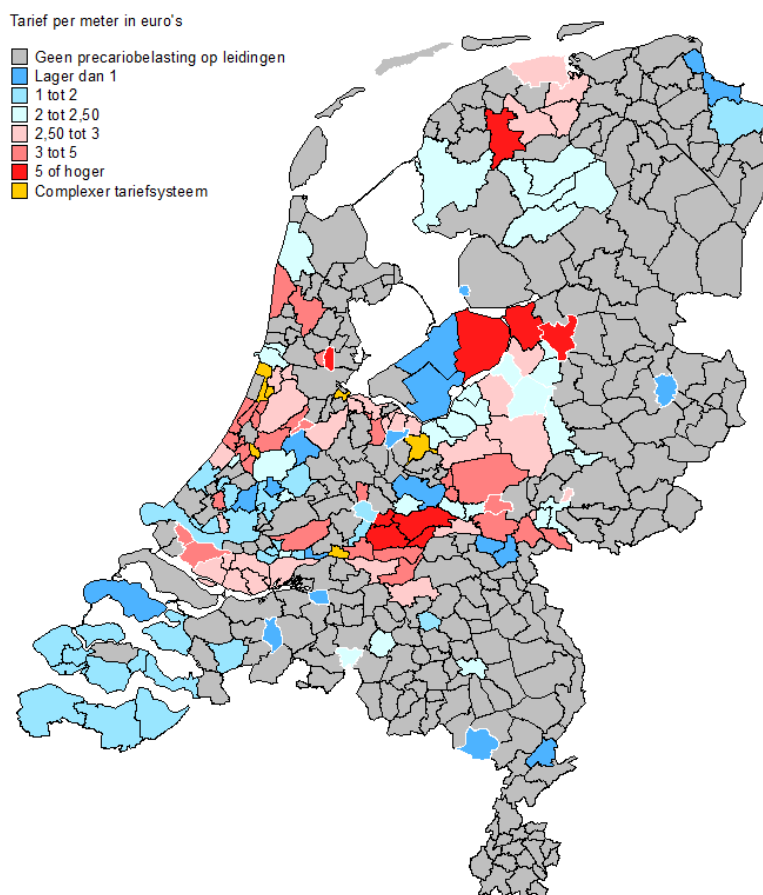
Kaart 3 geeft weer welke tarieven worden vermeld voor kabels en leidingen in de verordeningen precariobelasting. 151 gemeenten (38,7 procent) hebben begin 2016 een precariobelasting op kabels en leidingen en geen vrijstelling voor nutsbedrijven. 18 van deze gemeenten hebben een opvallend lage opbrengst.¹¹ Mogelijk wordt in deze gemeenten geen aanslag verstuurd aan nutsbedrijven of wordt de opbrengst (nog) in een voorziening gestort in afwachting van juridische procedures. Deze gemeenten zijn wit omlind op de kaart.

---

¹¹ Dit geldt ook voor kleinere gemeenten. Het tarief van precariobelasting op leidingen is een bedrag per strekkende meter kabel of leiding. In een gemeente liggen als snel honderden kilometers kabels en leidingen. Zoals we zullen zien is het tarief gemiddeld meer dan 2 euro waardoor de opbrengst over het algemeen hoger zal zijn dan 100 duizend euro.

Kaart 3. Tarief precariobelasting op leidingen 2016 (stand 10 februari 2016)

Bron: COELO

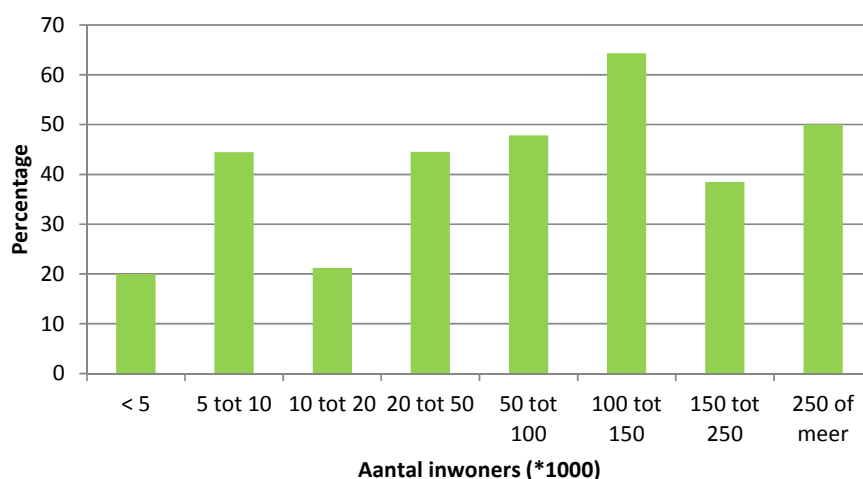
Noot: In de wit omlinjde gemeenten staat in de verordening wel een tarief dat van toepassing kan zijn op drinkwater- en energiebedrijven, maar is de begrote opbrengst volgens CBS-gegevens zo laag dat het onwaarschijnlijk is dat er aanslagen worden opgelegd aan deze bedrijven.

In de meeste gemeenten bestaat het tarief uit een bedrag per meter kabel of leiding. In enkele gevallen is het tariefsysteem complexer. In vier gemeenten (Katwijk, Leiden en Schouwen-Duiveland en Zandvoort) is het tarief voor de eerste 20 meter anders dan voor de volgende meters. In Langedijk is het tarief voor de eerste 4 meter hoger dan voor volgende meters. In de kaart is het tarief vermeld voor de volgende meters. In drie gemeenten (Gorinchem, Leerdam en Leiderdorp) is het aantal meters waarvoor een afwijkend tarief geldt groter dan 20 meter. Daarnaast zijn er vijf gemeenten (Amersfoort, Bloemendaal, Diemen, Heemstede en Zoetermeer) waar verschillende tarieven gelden voor verschillende nutsbedrijven. Al deze gemeenten zijn geel weergegeven op de kaart.

Het in de verordening vermelde tarief varieert van 0,26 euro per meter in Almelo tot 10,74 euro per meter in Landsmeer. Overigens geldt voor beide gemeenten dat onzeker is of nutsbedrijven een aanslag ontvangen voor deze belasting, gezien de lage opbrengst volgens CBS gegevens. Het gewogen gemiddelde tarief (gewogen naar aantal huishoudens) is 1,02 euro. Hierbij zijn ook de gemeenten meegenomen die geen tarief voor precariobelasting hebben. Als we alleen kijken naar de heffende gemeenten is het gewogen gemiddelde tarief 2,45 euro per meter.

De kaart laat zien dat heffende gemeenten geclusterd zijn. In Groningen, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg is het aantal gemeenten met precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen beperkt, in Drenthe heft zelf geen enkele gemeente de belasting. De hoogste tarieven per strekkende meter vinden we in de kop van Overijssel en in de Betuwe.¹²

Figuur 11. Percentage gemeenten dat in 2016 precariobelasting op leidingen kent per categorie aantal inwoners

Bron: CBS (inwoners), COELO

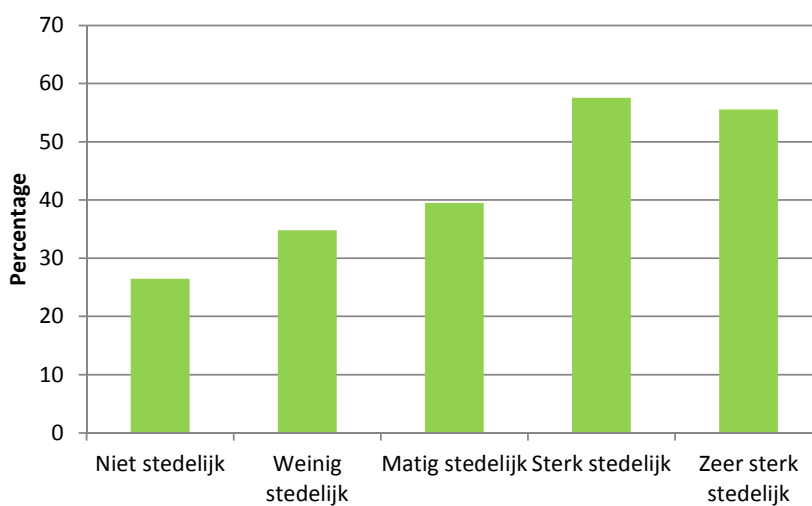
We vergelijken groepen gemeenten ingedeeld naar de mate van stedelijkheid, het aantal inwoners en de oppervlakte. Figuur 11 deelt gemeenten in, op basis van aantal inwoners. Meer dan de helft van de gemeenten met 100 tot 150 duizend inwoners heeft in een verordening staan dat er precariobelasting op leidingen wordt geheven. Minder dan 40 procent van de gemeenten met 150 tot 250 duizend inwoners heft echter precario op ondergrondse leidingen. Van de gemeenten met minder dan 5 duizend inwoners en 10 tot 20 duizend inwoners heft circa 20 procent precariobelasting op leidingen. Van de categorie hier tussen (5 tot 10 duizend

¹² Dit wil niet zeggen dat deze gemeenten ook de hoogste opbrengst hebben. Daarvoor is ook het aantal meters kabels en leidingen dat belast wordt van belang.

inwoners) kent meer dan 40 procent een precariobelasting op leidingen. Een echte lijn is hier dus niet in te trekken.

Figuur 12 verdeelt de gemeenten naar mate van stedelijkheid. De figuur laat zien dat meer dan de helft van de 'sterk stedelijke' en 'zeer sterk stedelijke' gemeenten op 10 februari 2016 precariobelasting op leidingen kent. In de minder stedelijke gebieden is dit minder dan 40 procent.

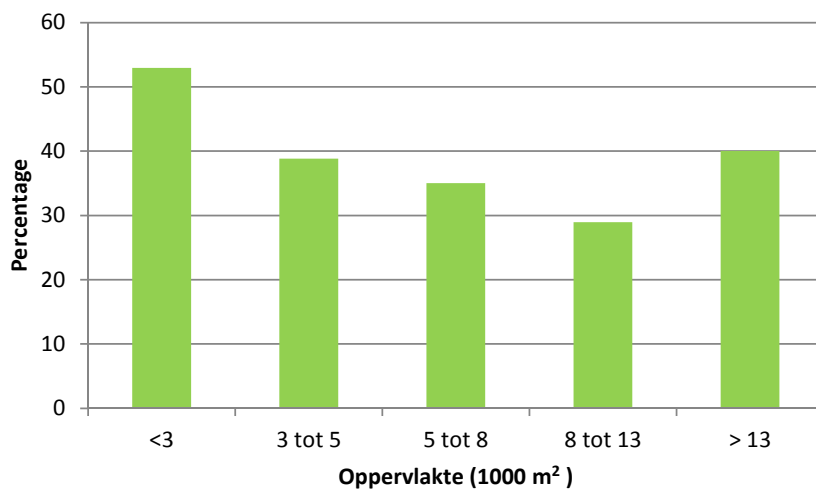
Figuur 12. Percentage gemeenten dat in 2016 precariobelasting op leidingen kent per categorie stedelijkheid

Bron: CBS (stedelijkheid), COELO

Figuur 13 laat ten slotte zien welk deel van de gemeenten van verschillende oppervlakte precariobelasting op kabels en leidingen kent. Meer dan 50 procent van de gemeenten die kleiner zijn dan 3.000 vierkante meter kent de belasting. Bij de daarop volgende groepen gemeenten (3 tot 5 duizend vierkante meter, 5 tot 8 duizend vierkante meter en 8 tot 13 duizend vierkante meter) daalt het aandeel gemeenten met precariobelasting op leidingen in iedere opvolgende categorie. De gemeenten met de grootste oppervlakte (meer dan 13 duizend vierkante meter) onderbreken de dalende lijn. Circa 40 procent van deze gemeenten heft precariobelasting op leidingen.

Figuur 13. Percentage gemeenten dat in 2016 precariobelasting op leidingen kent per categorie oppervlakte

Bron: CBS (oppervlakte), COELO

Samenvatting en conclusies

De onderzoeksvragen in dit rapport luiden:

1. Welke compensatieregelingen hanteren gemeenten voor het verleggen van kabels en leidingen?

2. Welke gemeenten heffen in 2016 precariobelasting op leidingen en hoe hoog is het tarief?

Compensatieregelingen

Nutsbedrijven hebben een grote hoeveelheid kabels en leidingen in de grond liggen. Deze moeten soms op aanwijzing van de gemeente verlegd worden. Het kan zijn dat bedrijven in aanmerking komen voor compensatie, maar er is nu niet landelijk vastgelegd of dit zo is. Ook is niet vastgelegd of en hoe gemeenten dit dienen vast te leggen.¹³ In dit rapport worden de resultaten gepresenteerd van een onderzoek naar verlegregelingen bij gemeenten.

Het onderzoek naar verleg- en compensatieregelingen is gebaseerd op een vragenlijst die is gestuurd naar alle Nederlandse gemeenten. Er zijn 229 bruikbare vragenlijsten ontvangen. Van 61 andere gemeenten hebben we verordeningen en/of nadeelcompensatieregelingen gevonden op internet. We beschikken dus voor 287 gemeenten (74 procent) over informatie omtrent verlegregelingen. Omdat er sprake is van non-respons moeten de resultaten van het onderzoek met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Of en hoe regelingen rondom verleggingen zijn vastgelegd verschilt in Nederland. Gemeenten kunnen regels rondom het verleggen van kabels en leidingen door nutsbedrijven vastleggen in een verordening. Een meerderheid van de gemeenten blijkt een verordening te kennen. In een klein deel van de gemeenten is niets geregeld. Dit zijn vooral gemeenten uit het noorden van het land, gemeenten met een klein aantal inwoners, en met een niet stedelijk karakter.

Gemeenten met een verordening kunnen hiermee ook hebben vastgelegd of er compensatie kan worden gegeven. De meeste gemeenten in de steekproef geven aan dat hier alleen privaatrechtelijke afspraken over bestaan.

Een iets kleiner deel van de gemeenten heeft compensatie helemaal geregeld via een publieksrechtelijke regeling. Dit zijn vooral veel gemeenten in het midden van het land, Brabant en Noord- en Zuid-Holland.

---

¹³ Voor telecombedrijven is dit wel geregeld. Deze blijven daarom in dit onderzoek buiten beschouwing.

Gemeenten met een publieksrechtelijke regeling hebben vaak een regeling die gebaseerd is op de *Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwerken 1999* (NKL 1999). In deze gemeenten wordt meestal in de eerste vijf jaar na het verstrekken van een vergunning voor het leggen van kabels of leidingen het verleggen volledig vergoed. Daarna wordt ieder jaar een kleiner deel van de kosten vergoed tot 16 jaar (droge infrastructuur) of 31 jaar (natte infrastructuur) na vergunningverstrekking.

In gemeenten met alleen privaatrechtelijke afspraken gelden uiteenlopende regelingen. Er kan zijn afgesproken dat de gemeente altijd alle kosten vergoed, ongeacht de leeftijd van buizen of leidingen. Helemaal geen vergoeding komt ook voor. De afspraken die een gemeente heeft kunnen verschillen per nutsbedrijf. Toch betekent een privaatrechtelijke afspraak niet dat iedere gemeente een afzonderlijke afspraak heeft gemaakt. In Limburg gelden een provinciebrede privaatrechtelijke afspraken.

Er zijn kortom grote regionale verschillen in de mate waarin en manier waarop regels rondom verleggingen zijn vastgelegd.

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

Om te inventariseren welke gemeenten precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen kennen zijn we nagegaan of gemeenten hiervoor een tarief hebben opgenomen in een verordening die betrekking heeft op precariobelasting. Vervolgens hebben we gekeken of er een vrijstelling is voor nutsbedrijven.

Gemeenten kunnen precariobelasting heffen voor het hebben van voorwerpen boven, op of onder gemeentegrond. Ook kabels en leidingen van nutsbedrijven kunnen worden belast. Een kleine 40 procent van de gemeenten heeft een tarief in de verordening dat opgelegd kan worden aan nutsbedrijven. De heffende gemeenten bevinden zich vooral in Zeeland (alle gemeenten kennen een tarief), Noord- en Zuid-Holland, Gelderland en Friesland. In Groningen, Brabant en Limburg zijn erg weinig gemeenten met precariobelasting op leidingen, in Drenthe zelfs helemaal geen. Een relatief groot deel van de meer stedelijke gemeenten heft precariobelasting op leidingen. Gemeenten met een kleinere oppervlakte hebben relatief vaker een precariobelasting op leidingen dan gemeenten met een grotere oppervlakte.

Het gewogen gemiddelde tarief is 1,02 euro per meter (inclusief gemeenten zonder tarief (tarief is dan nul)). Het tarief in de verordeningen varieert van 0,26 euro tot 10,74 euro per meter.

Literatuur

Hoeben, C., 2015. Onzichtbare belasting verstoort zicht op lokale lasten. *Me Judice*. 7 april 2015.

Stoel, I., 2016. De wenselijkheid van afschaffing van de precariobelasting op nutswerken, Masterafstudeerscriptie Fiscale Economie (EBM875A20), Rijksuniversiteit Groningen, augustus 2016.

COELO-rapporten kunnen worden gedownload van www.coelo.nl

Andere COELO-uitgaven:

Atlas van de lokale lasten. Verschijnt jaarlijks sinds 1997.

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2011, 2013 en 2015

Meer informatie over COELO en COELO-publicaties is beschikbaar via www.coelo.nl

COELO, postbus 800, 9700 AV Groningen, telefoon 050 3637018.

Bijlage Vragenlijst

Enquête kabels en leidingen

Vult u alstublieft alle vragen zo volledig mogelijk in.

Gemeentenaam

Contactpersoon

E-mailadres

Doorkiesnummer

Algemeen telefoonnummer

Verleggingen ondergrondse infrastructuur en verordening

1 Zijn regels rondom het verleggen van kabels vastgelegd in een gemeentelijke verordening, gemeentelijke beleidsregel of een andere gemeentelijke regeling ?

Ja, regels zijn vastgelegd in een (Algemene) Verordening Ondergrondse infrastructuur (AVOI)

Ja, regels zijn vastgelegd in een ander verordening namelijk

Ja, regels zijn op andere wijze vastgelegd namelijk

Nee, we kennen alleen privaatrechtelijke overeenkomsten of afspraken. →

Nee, er zijn geen publieksrechtelijke regelingen of privaatrechtelijke afspraken. →

2 Indien de gemeente een verordening heeft waarin het verleggen van kabels en leidingen is geregeld, kunt u dan aangeven waarop deze verordening is gebaseerd (meerdere antwoorden mogelijk)

Verordening conform VNG/ GPKL model

Eigen gemeentelijke verordening

Regionaal afgestemde verordening

Anders, namelijk

Onbekend

3 a. Indien verleggingen niet zijn geregeld in een verordening: Zijn er plannen om de komende twee jaar regels rondom het verleggen van kabels en leidingen vast te leggen in een verordening?

Nee

Ja

b. Indien ja: is al bekend wat voor verordening?

- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)
- Andere verordening, namelijk
- Nog niet bekend

(Opmerkingen)

Regelingen en afspraken nadeelcompensatie

4 Wanneer een netbeheerder kabels en/of leidingen moet verleggen kan deze hier (financieel) nadeel van ondervinden die niet geheel tot het (normale) bedrijfsrisico kan worden gerekend. In die gevallen kan de gemeente een publieksrechtelijke regeling of privaatrechtelijke afspraken hebben met de netbeheerders over compensatie. Kunt u aangeven wat in uw gemeente van toepassing is?

- Er is een publieksrechtelijke regeling Ga naar vraag 5
(indien dit het geval is zouden we deze graag ontvangen)
- Er zijn privaatrechtelijke afspraken Ga naar vraag 6
- Zowel publieksrechtelijke regeling als privaatrechtelijk afspraken Ga naar vraag 5 en 6
(indien dit het geval is zouden we graag de publieksrechtelijke regeling ontvangen)
- Er is geen regeling en er zijn geen afspraken Ga naar vraag 7

5 Indien er publiekrechtelijke regelingen zijn in uw gemeente: zijn er plannen om binnen de komende twee jaar deze regeling(en) in te trekken?

- Ja Ga naar vraag 8
- Nee Ga naar vraag 8

6 Indien er privaatrechtelijke afspraken zijn in uw gemeente: zijn er plannen om binnen de komende twee jaar deze afspraken op te zeggen?

- Ja Ga naar vraag 8
- Nee Ga naar vraag 8

7 Indien er nu geen regeling is voor nadeelcompensatie of verlegvergoeding: Zijn er plannen om de komende twee jaar publieksrechtelijke regels rondom nadeelcompensatie vast te stellen?

- Ja U kunt naar het einde gaan
- Nee U kunt naar het einde gaan

(Opmerkingen)

Periode waarvoor (nadeel)compensatie wordt gegeven

8 Indien de gemeente een regeling voor compensatie kent:

Er kan in de regeling zijn vastgelegd dat compensatie kan worden gegeven tot een beperkt aantal jaar nadat de kabels en leidingen gelegd zijn. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen natte en droge infrastructuur, maar ook ander onderscheid is mogelijk.

Wordt er in uw gemeente een dergelijk onderscheid tussen nat en droog gemaakt?

Ja, tussen droog en nat

Ga naar vraag 9

Ja, ander onderscheid namelijk

→ *Ga naar vraag 10*

Nee

Ga naar vraag 10

9 Indien er onderscheid wordt gemaakt tussen nat en droog: tot hoeveel jaar na het verstrekken van de vergunning voor het leggen van de kabel wordt er een nadeelcompensatie/ verlegvergoeding gegeven?

Droog tot 15 jaar, nat tot 30 jaar (conform NKL)

Anders namelijk

10 Indien er geen of ander onderscheid wordt gemaakt: geef kort weer tot hoeveel jaar netbeheerders compensatie ontvangen.

Einde!

Wilt u nagaan of alle vragen zijn beantwoord?

Als alles is ingevuld graag het bestand opslaan en terugsturen.